

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 17C/214/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115209506
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrícia Miskolczyová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7115209506.2

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I samosudkyňou JUDr. Patríciovou Miskolczyovou v právnej veci navrhovateľky: A. N., W.. XX.X.XXXX, M. F. R. X, V., T. F. R. M. XX G. T.. N., V., T. I.: X) A. N., W.. X.X.XXXX, F. R. M. XX, V., X) E. N., W.. XX.X.XXXX, F. Y. XX, F., A. I. R.. T. H., A. Okresného L. V.-I., v konaní o prípustnosti zapretia otcovstva takto

rozhodol:

Určuje, že zapretie otcovstva, ktoré svedčí odporcovi v 2. rade voči navrhovateľke z odporkyne v 1. rade ako jej matky, je prípustné.

odôvodnenie:

Matka v tom čase maloletej navrhovateľky za maloletých (teda aj ďalších súrodencov navrhovateľky) podala dňa 23.10.2013 návrh na začatie konania o prípustnosť zapretia otcovstva E. N.. V návrhu uviedla, že E. N., W.. XX.X.XXXX, nie je biologickým otcom maloletých detí N., prináleží mu iba zákonná domnienka otcovstva. Biologickým otcom detí je X. Č., W.. XX.XX.XXXX, s ktorým matka detí žije od roku 1990 žije a ktorý o deti vždy prejavoval záujem a má záujem zabezpečiť ich výchovu a starostlivosť aj v budúcnosti. Konanie sa viedlo pod sp.zn. 17C/343/2013. Nakoľko v priebehu konania navrhovateľka dosiahla plnoletosť a nedostavila sa na pojednávanie, súd uznesením zo dňa 26.3.2015 sp.zn. 17C/343/2013-80 vylúčil jej návrh na samostatné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 17C/214/2015.

Navrhovateľka na pojednávaní upresnila označenie účastníkov a žiadala, aby súd určil, že zapretie otcovstva, ktoré svedčí odporcovi v 2. rade voči nej z odporkyne v 1. rade ako matky, je prípustné.

Odporkyňa v 1. rade s návrhom súhlasila.

Už v rámci prípravy pojednávania v pôvodnom konaní súd vykonal šetrenie za účelom zistenia pobytu odporcu v 2. rade a napriek vykonanému šetreniu sa súdu nepodarilo zistiť jeho pobyt, preto mu bol v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 O.s.p. ustanovený opatrovník na zastupovanie v tomto konaní, ktorý sa k návrhu nevyjadril.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a odporkyne v 1. rade a oboznámením sa s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 17C/343/2013 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že žiada návrhu vyhovieť z dôvodu, že všetci súrodenci budú mať zapísaného svojho otca teda X. Č. a ona tiež chce mať zapísaného v rodnom liste ako otca X. Č.É., ktorý je jej biologický otec, vyrastala s ním, vychovával ju, najú sa radi, zabezpečoval jej výživu. E. N. ani nepozná.

Odporkyňa v konaní vypovedala, že všetko čo uviedla navrhovateľka, je pravda. zotrúvam na všetkých skutočnostiach, ktoré uvádzala vo svojej výpovedi v konaní sp.zn. 17C/343/2013, že skutočne X. Č. je biologickým otcom jej desiatich detí a je správne, aby bol zapísaný ako ich otec.

Zo spisu sp.zn. 17C/343/2013 súd zistil, že v rodnom liste navrhovateľky, zapísaného v knihe narodení matričného úradu Košice IV, A. XX, C.Č. XXXX, L. XX, T. Č. XXX, sú zapísaní ako jej rodičia E. N., W.. XX.X.XXXX v Prešove a A. N., C. L., W.. X.X.XXXX v Košiciach. Podľa rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. 39C/1/2012-189 zo dňa 10.7.2013 bolo rozvedené manželstvo A. N., C. L. E. I. E. N., G. X.XX.XXXX pred Miestnym národným výborom v Lokti zapísané v knihe manželstiev vo zväzku 4 ročník 1988 na strane 10 pod poradovým číslom 31 a pre čas po rozvode boli maloleté deti N.: H. - W.. XX.X.XXXX, L. - W.. XX.X.XXXX, L. - W.. XX.X.XXXX, A. - W.. XX.X.XXXX E. T. - W.. XX.X.XXXX, zverené do osobnej starostlivosti matky a odporca bol zaviazaný prispievať na každé z týchto maloletých detí sumou vo výške 30% zo svojho životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona. Odporkyňa v konaní vypovedala, že s E. N. žila len rok, pričom všetky deti má s X. Č., s ktorým už dlhodobo žije a ktorý chce byť zapísaný ako biologický otec ich detí. Kolízny opatrovník maloletých detí uviedol, že spisová dokumentácia maloletých detí je na ich úrade evidovaná od roku 1985, rozprávali aj s X. Č. ešte v roku 2012, a ten sa vtedy vyjadril, že deti, ktoré má so A. N., sú ich spoločné, vychováva ich, stará sa o nich, chce, aby bol zapísaný ako ich otec aj v matrike a teda, ak by došlo k zapretiu otcovstva E. N., tak by žiadal o to, aby bol zapísaný on ako otec maloletých. Maloleté aj plnoleté deti odporkyne sa vyjadrili v tom zmysle, že vedia, že ich otcom je X. Č. a želajú si, aby bol aj zapísaný ako ich otec. Rozsudkom zo dňa 26.3.2015 sp.zn. 17C/343/2013-81 súd určil, že zapretie otcovstva, ktoré svedčí odporcovi v 2. rade voči maloletým navrhovateľom (L. N., W.. XX.X.XXXX, T. N., W.. XX.X.XXXX, L. N., W.. XX.X.XXXX, H. N., W.. XX.X.XXXX, U.Š. M. F. R. X, V., T. F. R. M. XX, V.ice) z odporkyne v 1. rade ako ich matky, je prípustné.

Podľa § 28 ods. 1 písm. b) zákona č. 36/2005 Z.z. v platnom znení o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä zastupovanie maloletého dieťaťa.

Podľa § 31 ods. 1 cit. zákona o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

Podľa § 31 ods. 2 cit. zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

Podľa § 51 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine (platného v čase narodenia navrhovateľky), ak sa narodí dieťa v čase od uzavretia manželstva do uplynutia trojstého dňa po zániku manželstva alebo po jeho vyhlásení za neplatné, považuje sa za otca manžel matky.

Podľa § 57 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb., manžel môže do šesť mesiacov odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je jeho otcom.

Podľa § 59 ods. 2 zákona č. 94/1963 Zb., aj matka môže do šesť mesiacov od narodenia dieťaťa zaprieť, že otcom dieťaťa je jej manžel. Ustanovenia o zapieraní práve manžela platia tu obdobne.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb., ak uplynula lehota ustanovená na zapretie otcovstva jedného z rodičov, môže generálny prokurátor, ak to vyžaduje záujem spoločnosti, podať návrh na zapretie otcovstva proti otcovi, matke a dieťaťu.

Podľa § 96 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.

Podľa § 96 ods. 2 zákona o rodine, ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

Konanie o zapretie otcovstva na návrh dieťaťa pozostáva z dvoch štádií. Prvým je rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva a druhým samotné konanie o zapretí otcovstva. Aktívne legitimovaným na podanie oboch návrhov je iba dieťa, pričom zákon nerozlišuje medzi maloletým a plnoletým dieťaťom. Pokiaľ je však dieťa maloleté, musí byť podľa § 96 ods. 1 druhej vety zákona o rodine zastúpené kolíznym opatrovníkom. Z citovaného ustanovenia nemožno vyvodit', že maloleté dieťa už pri podaní návrhu musí byť zastúpené osobitne ustanoveným kolíznym opatrovníkom, rovnako ako to nemusí byť ani v iných konaniach týkajúcich sa maloletých detí začatých na návrh niektorého z rodičov (napr. úprava výkonu rodičovských práv a povinností, schválenie právneho úkonu maloletého dieťaťa a pod.). V prípade, ak navrhovateľom vo veci prípustnosti zapretia otcovstva je maloleté dieťa, návrh za neho podáva ktorýkoľvek z rodičov ako jeho zákonný zástupca podľa § 28 ods. 1 písm. b) a § 31 ods. 1 zákona o rodine z titulu jeho všeobecnej právomoci zastupovať mal deti vo všetkých veciach. Žiaden z rodičov (pre osobný záujem na výsledku konania) však nemôže maloleté dieťa v konaní zastupovať pre kolíziu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom, a preto je potrebné maloletému dieťaťu ustanoviť v tomto konaní kolízneho opatrovníka, ktorý garantuje práva maloletých. V prípade nepripustenia zákonného zastúpenia maloletého dieťaťa pri podaní návrhu by bolo rozhodnutie o podaní alebo nepodaní návrhu podľa § 96 ods. 1, ale aj ods. 2 zákona o rodine ponechané neprípustne na úvahu vopred ustanovenému opatrovníkovi maloletého dieťaťa (opatrovníka ustanoveného maloletému dieťaťu na podanie návrhu) a samotné konanie v prípade maloletého dieťaťa by mohlo byť úplne vylúčené. Vzhľadom na uvedené súd akceptoval zákonné zastúpenie dieťaťa matkou pri podaní návrhu na začatie konania. Ústavný súd v obdobnej veci posúdil takýto výklad ohľadne aktívnej legitimácie dieťaťa za konformný s čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (viď II.ÚS 320/09-9). Počas konania navrhovateľka nadobudla plnoletosť, preto v konaní ďalej konala už osobne.

V konaní o prípustnosti zapretia otcovstva je potrebné skúmať, či rodičom dieťaťa uplynula lehota ustanovená na zapretie otcovstva a či je to potrebné v záujme dieťaťa. Otcovstvo k dieťaťu bolo v tomto prípade určené na základe tzv. 1. zákonnej domnienky otcovstva (podľa § 51 ods. 1 zákona č. 94/1963 Zb.) manželovi matky, t.j. E. N.I.. Zákonná zapieracia lehota matke navrhovateľky uplynula uplynutím troch rokov od narodenia navrhovateľky, t.j. dňom 17.7.1999. Pokiaľ ide o E. N., súdu nie je známe, či sa vôbec dozvedel, že sa odporkyni v 1. rade narodila navrhovateľka, keďže aj v konaní o rozvode a úprave rodičovských práv a povinností mal ustanoveného opatrovníka. Ustanovenie § 86 ods. 1 zákona o rodine, podľa ktorého manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je jeho otcom, bolo nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp.zn. PL. ÚS 1/2010- 57 zrušené dňom 8.9.2011. Teda zákon o rodine v súčasnej dobe nestanovuje pre otca, manžela matky podľa 1. domnienky otcovstva žiadnu lehotu, ktorá by obmedzovala zapretie otcovstva z jeho strany. V predmetnom konaní ide o návrh dieťaťa, nie o návrh otca. Chýbajúce hmotnoprávne ustanovenie zákona o rodine stanovujúce lehotu na podanie návrhu bez ohľadu na jej dĺžku v súlade so zásadou de negatio justitiae, v záujme spravodlivého rozhodnutia veci, a to najmä s ohľadom na záujem detí nemôže mať za následok odopretie práva dieťaťa domáhať sa zapretia otcovstva. Záujem dieťaťa na zapretí otcovstva je potrebné skúmať najmä z hľadiska jeho osobného stavu, teda či existujú skutočnosti vylučujúce otcovstvo zapísaného otca (napr. jeho neplodnosť či existencia iného muža, ktorý bezpečne preukázal, že je otcom dieťaťa on) a či z tohto hľadiska má dieťa záujem zosúladiť faktický stav so stavom právnym. Dohovor o ochrane práv dieťaťa priznáva dieťaťu právo poznať svojich rodičov. Spravidla teda pôjde o záujem na zosúladiení otcovstva zapísaného v matrike a biologického otcovstva. Záujem môže byť podložený aj zdravotnými dôvodmi z hľadiska diagnostikovania dedičných chorôb, môže spočívať aj v majetkových (dedičských nárokoch). Vzhľadom na to, že ide o výnimočnú prípustnosť zapretia otcovstva na návrh dieťaťa, ktoré je výlučne aktívne legitimované na podanie takéhoto návrhu, je potrebné zároveň skúmať, či ide o jeho skutočnú vôľu otcovstvo zaprieť. V danom prípade boli preukázané skutočnosti vylučujúce otcovstvo zapísaného otca, keďže podľa výpovede odporkyne ako aj podľa zistení kolízneho opatrovníka, ktorý rodinu eviduje od roku 1985, teda počas celého života navrhovateľky a má vedomosť o tom, že matka navrhovateľky žije po celú dobu s X. Č., ktorý zároveň navrhovateľku vychováva ako ich otec, pričom on aj navrhovateľka majú záujem zosúladiť faktický stav so stavom právnym, pričom u 4 súrodencoch navrhovateľky súd už určil, že zapretie otcovstva je prípustné. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že zapretie otcovstva odporcu v 2. rade je v

záujme navrhovateľky, preto súd jej návrhu vyhovel a rozhodol o prípustnosti zapretia otcovstva, ktoré svedčí odporcovi v 2. rade voči navrhovateľke, narodenej z odporkyne v 1. rade.

Nakoľko žiaden z účastníkov nežiadal rozhodnúť o povinnosti nahradiť mu trovy konania, súd v súlade s ust. § 151 ods. 1 O.s.p. o trovách nerozhodoval.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I, do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 2, 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 O.s.p.).